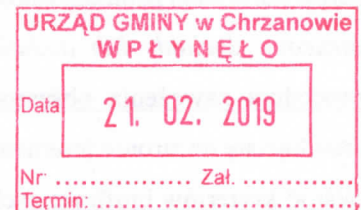

Warszawa, 18 lutego 2019 r.

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**
Podsekretarz Stanu
Ryszard Zarudzki

Znak sprawy: PB.wl.0210.2.2018

Pan Marcin Sulowski
Wójt gminy Chrzanów
Urząd gminy Chrzanów
23-305 Chrzanów

Szanowny Panie Wójcie,

Dziękuję bardzo za przekazanie wniosku dotyczącego kwalifikacji obszarów ewidencyjnych gminy Chrzanów do obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, w związku ze zmianą rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Jednocześnie informuję, że nie było możliwe zakwalifikowanie obszarów gminy Chrzanów do ww. obszarów z następujących powodów merytorycznych.

Obszary z ograniczeniami naturalnymi

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1305/2013¹ wyznaczenie **obszarów z ograniczeniami naturalnymi** prowadzono w oparciu o jednolite na terenie całej UE kryteria biofizyczne [odnośnie **klimatu** (długość okresu wegetacji, temperatura w okresie wegetacyjnym, brak wody), **gleby i klimatu** (słaba przepuszczalność gleby, uziarnienie gleby i kamienistość, głębokość strefy korzeniowej, słabe właściwości chemiczne, nadmierna wilgotność gleby), **ukształtowania terenu**]. Definicje tych kryteriów zostały przedstawione w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia, a także w wytycznych KE². Równocześnie, obowiązkowym elementem nowej delimitacji było wyłączenie ze wsparcia tych jednostek

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005

²[https://marswiki.jrc.ec.europa.eu/wikicap/index.php/Designation_of_areas_facing_natural_and_other_specific_constraints_\(ANCs\)](https://marswiki.jrc.ec.europa.eu/wikicap/index.php/Designation_of_areas_facing_natural_and_other_specific_constraints_(ANCs))

administracyjnych (gmin/obrębów ewidencyjnych) ”... na których znaczące ograniczenia naturalne zostały udokumentowane, ale przewyżczono je dzięki inwestycjom lub działalności gospodarczej, lub dzięki normalnej produktywności gruntów, lub jeśli metody produkcji lub systemy rolnicze rekompensują utracone dochody lub dodatkowe koszty...” (rozporządzenie nr 1305/2013, art. 32, ust. 3) – tzw. procedura zawężenia obszarów (ang. fine tuning). Szczegółowy opis procedury delimitacji ONW znajduje się na stronie internetowej MRiRW³.

Wśród kryteriów biofizycznych stosowanych do wyznaczenia ONW z ograniczeniami naturalnymi nie uwzględnia się utrudnień strukturalno-przyrodniczych np. wielkość gospodarstw, występowanie obszarów chronionego krajobrazu, braki w agrotechnice rolnej ponieważ **nie mogą one być traktowane jako ograniczenia naturalne.**

Na kwalifikację gmin lub obszarów ewidencyjnych do ONW z ograniczeniami naturalnymi miały wpływ przede wszystkim dwa elementy. **Pierwszy** to obecność na danym obszarze (obrębie ewidencyjnym lub gminie) ograniczeń naturalnych zdefiniowanych poprzez kryteria biofizyczne, **drugi** to minimalny (co najmniej 60%) udział użytków rolniczych objętych tymi ograniczeniami w danej gminie lub obrębie ewidencyjnym.

W przypadku gminy Chrzanów analizy rozkładu przestrzennego kryteriów biofizycznych prowadzone przez IUNG-PIB wykazały, że o ile pojawiają się na terenie gminy użytki rolne spełniające kryteria biofizyczne, to ich udział w powierzchni użytków rolnych jest niższy od wymaganego (co najmniej 60%) w gminie lub obrębie ewidencyjnym. Na poziomie gminy Chrzanów kryteria biofizyczne (przy założonych w rozporządzeniu nr 1305/2013 definicjach i progach) spełnia łącznie 11,2% użytków rolnych. Również przeprowadzone analizy na poziomie obszarów ewidencyjnych wskazały, że kryteria biofizyczne są spełnione średnio dla 10,4% użytków rolnych (w zależności od obszaru ewidencyjnego udział użytków rolnych spełniający kryteria biofizyczne, w tym kryterium duże nachylenie terenu⁴, wynosi od 0% do 14,3%). Jest to powód nie zakwalifikowania obszarów gminy Chrzanów do ONW z ograniczeniami naturalnymi.

ONW typ specyficzny

Do tego typu ONW zalicza się obszary (gminy i obszary) ewidencyjne gdzie występują utrudnienia związane z:

- **wysokością** (co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m.) i **jednocześnie strukturalne** (wielkość gospodarstw, występowanie erozji gleb, udział TUZ, występowanie gospodarstw, które zaprzestały produkcji rolnej), albo
- **wysokimi walorami przyrodniczymi i turystycznymi oraz określonym potencjałem rolniczej przestrzeni produkcyjnej.**

³ <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/delimitacja-onw-wedlug-nowych-zasad-ue>

⁴ Zdefiniowane jako zmiana wzniesienia w stosunku do odległości planimetrycznej $\geq 15\%$

Biorąc pod uwagę pierwszy rodzaj utrudnień, w trakcie prowadzonych przez IUNG-PIB analiz oceniono, że na obszarze gminy Chrzanów **nie występują obręby ewidencyjne** gdzie co najmniej 50% użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m. Potwierdzeniem tego jest również fakt, iż w województwie lubelskim brak jest *Wykazu miejscowości położonych na terenach podgórskich i górskich*⁵.

Odnosnie drugiego typu utrudnień, nie zakwalifikowano obszarów gminy Chrzanów ponieważ wartości WWRPP w gminie przekraczają przyjęte wartości tego wskaźnika tj. 72,5 punktów. Z analiz IUNG-PIB wynika, że gmina Chrzanów dysponuje przynajmniej dobrą wartością rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Średnia wartość WWRPP dla gminy wynosi 82,8 punktów⁶. W przypadku poszczególnych obrębów ewidencyjnych osiąga ona wartości od 77,1 do 90 punktów.

Informuję, że brak kwalifikacji obszaru gminy Chrzanów do ONW **nie powoduje utraty możliwości udziału** rolników w innych formach wsparcia np. płatności bezpośrednie, płatności rolnośrodowiskowo-klimatyczne, płatności dla rolnictwa ekologicznego, z których także wynika konieczność prowadzenia działalności rolniczej (m.in. utrzymanie gruntów w dobrej kulturze). Wydaje się to szczególnie istotne biorąc pod uwagę zjawiska (np. erozja, mineralizacja gleb) na które zwraca Pan Wójt uwagę we wniosku. Zachęcam do propagowania wśród rolników także tych form wsparcia. Wiedzę na ten temat można pozyskać w biurach powiatowych i oddziałach regionalnych ARiRM oraz w powiatowych zespołach doradztwa rolniczego ODR.

Z poważaniem,

PODSEKRETARZ STANU
Ryszard Zarudzki

Do wiadomości:

1. Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Czartoryskich 8, 24-100 Puławy
2. Krajowa Rada Izb Rolniczych
3. Wojewoda Lubelski, ul. Spokojna 4 20—914 Lublin

⁵ Obszary takie wyznacza się na potrzeby ulgi w podatku rolnym – patrz art. 13b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 617)

⁶ Średnia wartość WWRPP dla Polski wynosi 66,6 pkt.